

Врз основа на член 116 став (2) точка 18 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр.96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.96/2019 и 236/22) и по претходно одобрување од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.283/22) во примена се следниве:

ПРАВИЛА ЗА НАБАВКА НА ПРИРОДЕН ГАС ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ЗАГУБИТЕ ВО СИСТЕМОТ ЗА ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАС

Предмет на уредување

Член 1

Со овие Правила за набавка на природен гас за покривање на загубите во системот за пренос на природен гас (во понатамошниот текст: Правила) се уредуваат условите, начинот и постапката за набавка на природен гас покривање на загубите во системот за пренос на природен гас во Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: системот) од страна на операторот на системот за пренос на природен гас (во понатамошниот текст: ОСППГ).

Обврски на операторот на системот за пренос на природен гас

Член 2

- (1) ОСППГ презема дејствија за набавка на природен гас за покривање на загубите со цел:
  - 1) одржување на преносната мрежа во нејзините оперативни граници и
  - 2) постигнување позиција на “linerack” во преносната мрежа во согласност со оперативното функционирање на преносната мрежа.
- (2) Со преземањето на дејствија за набавка на природен гас за покривање на загубите, ОСППГ ги надоместува технолошките загуби, односно, количина на природен гас која се губи од системот како последица на:
  - 1) испуштање на природен гас и кондензат за време на редовни и вонредни работи на одржување на системот за пренос на природен гас, во што спаѓа истиснување на воздух и последователно полнење со природен гас на ново приклучени делници или дехерметизација на ремонтирани делници, на опрема од блок станици инсталирани на гасоводната мрежа, мерно-регулациони станици и нивно повторно подесување и пуштање во работа,
  - 2) истекување на природен гас при работа на актуаторски погони на вентили,
  - 3) истекување на природен гас низ запорна арматура во тек на нормална работа на системот и
  - 4) покривање на количина на природен гас за сопствени потреби, односно горивен гас која ОСППГ го користи како технолошка потреба за исправно функционирање на гасоводниот систем на главните мерно-регулациони станици.

Постапки за набавка

Член 3

- (1) ОСППГ набавува природен гас за покривање на загубите во системот со примена на транспарентни, недискриминаторни и конкурентни постапки преку:
  - 1) платформата за тргување и/или
  - 2) примена на модел на Рамковни договори.
- (2) Количините на природен гас за покривање на загубите во системот коишто ги набавува ОСППГ не можат да бидат помали од дозволените технички загуби на природен гас во системот признаени од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: РКЕ) во прописот и методологијата за формирање на цени за енергетеската дејност пренос на природен гас.

Преземање на дејствија за набавка на природен гас преку тргување на платформа за тргување со природен гас

Член 4

- (1) Заради преземање на дејствија за набавка на природен гас за покривање на загуби во системот ОСППГ купува природен гас на платформа за тргување каде што ОСППГ врз основа на склучен договор со операторот на платформата за тргување согласно условите потребни за учество и трансакции на платформата за тргување настапува како трговски учесник кој набавува природен гас за сопствени потреби за покривање на загуби во системот.
- (2) Купувањето на природниот гас на трговската платформа ОСППГ го врши по цени по коишто се вршат трансакциите за набавка и продажба на природен гас формирани со примена на механизам определен во Правилата на соодветната платформа за тргување, кој што механизам овозможува слободно преговарање помеѓу страните и обезбедува примена на начелото на недискриминаторност при склучувањето на трансакциите.
- (3) ОСППГ учествува на платформа за тргување на која операторот на платформата на својата веб страница навремено ги објавува најмалку следните податоци:
  - 1) податоци за еволуцијата на маргиналната куповна цена и маргиналната продажна цена по секоја трансакција,
  - 2) список на пријавени учесници, вклучувајќи име, идентификациски број, датум на регистрација и податоци за статусот,
  - 3) вкупниот број на трансакции со природен гас извршени за гасниот месец најдоцна до 10-тиот ден од следниот месец на гас и
  - 4) количината на купен и продаден природен гас.
- (4) ОСППГ се стекнува со право да тргува на платформата за тргување со склучување на договор за учество на платформата за тргување со операторот на платформата кој што содржи најмалку за:
  - 1) предмет на договорот, како и правата и обврските на договорните страни,
  - 2) видови производи со кои се тргува на платформата и начинот на формирање на цените,
  - 3) партиципација, услови и начин на фактурирање и плаќање,
  - 4) постапка, услови и рокови за оперативна размена на информации за склучување трансакции на платформата за тргување и
  - 5) казни за непочитување на договорните обврски.

Примена на модел на Рамковни договори

Член 5

- (1) ОСППГ може да ја врши набавката на природен гас за покривање на загуби во системот и преку примена на модел на рамковни договори (РД).
- (2) РД се склучуваат за период на важност не подолг од пет години.
- (3) Трошоците за учество во постапките за склучување на РД, Купопродажен Договор (КД), како и за исполнување на обврските од тие договори се на товар на учесникот во постапката.

Тек на постапката за склучување на Рамковен договор

Член 6

- (1) По донесување на одлуката за отпочнување постапка за купување на природен гас за покривање на загуби во системот со примена на модел на РД, ОСППГ на својата веб страна објавува Повик за изразување интерес за склучување на РД за купување на природен гас за покривање на загуби во системот (во натамошниот текст: Повик) во кој особено се наведуваат: рокот (датумот и времето) на доставување на пријавата за учество, потребната документација, како и периодите во кои треба да се испорачува природниот гас.
- (2) Секој трговец со природен гас регистриран како учесник на пазарот на природен гас во Република Северна Македонија, има право да изрази интерес за склучување на РД преку доставување до ОСППГ:

- 1) пријава за учество,
  - 2) лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со природен гас или решение за упис во регистарот на странски трговци и снабдувачи на електрична енергија и природен гас коишто можат да вршат енергетска дејност во Република Северна Македонија и
  - 3) изјава дека поседува ЕИС, издаден од страна на ОСППГ
  - 4) информација за склучен Договор за учество на пазарот на природен гас склучен со ОПЕЕ, (број на Договорот) .
- (3) Покрај поседување на лиценцата, односно решението и ЕИС од став (2) на овој член, економскиот оператор треба да ги исполнува и следните услови:
- 1) На понудувачот или на лицето кое е член на управниот или на надзорниот орган на тој понудувач или кое има овластувања за застапување или донесување одлуки или надзор врз него, во последните пет години да не му е изречена правосилна судска пресуда за сторено кривично дело кое има елементи од кривичните дела учество во злосторничко здружување, корупција, затајување даноци и придонеси, тероризам или казнени дела поврзани со терористички активности, перење пари и финансирање тероризам и злоупотреба на детскиот труд и трговија со луѓе, утврдени во Кривичниот законик што се докажува со изјава изготвена, потпишана и доставена од понудувачот;
  - 2) Понудувачот да ги има платено сите даноци, придонеси и други јавни давачки што се докажува со потврда издадена од Управата за јавни приходи на Република Северна Македонија;
  - 3) Врз понудувачот да не е отворена постапка за стечај што се докажува со потврда издадена од надлежен орган или единствен документ за докажување на способноста;
  - 4) Врз понудувачот да не е отворена постапка за ликвидација што се докажува со потврда издадена од надлежен орган или единствен документ за докажување на способноста;
  - 5) На понудувачот да не му е изречена споредна казна забрана за учество во постапки за јавен повик, доделување на договори за јавна набавка и договори за јавно-приватно партнерство што се докажува со потврда од Регистарот на казни за сторени кривични дела на правните лица или единствен документ за докажување на способноста;
  - 6) На понудувачот да не му е изречена споредна казна привремена забрана за вршење на одделна дејност што се докажува со потврда од Регистарот на казни за сторени кривични дела на правните лица или единствен документ за докажување на способноста;
  - 7) На понудувачот да не му е изречена споредна казна трајна забрана за вршење на одделна дејност што се докажува со потврда од Регистарот на казни за сторени кривични дела на правните лица дека или единствен документ за докажување на способноста;
  - 8) На понудувачот со правосилна пресуда да не му е изречена прекршочна санкција - забрана за вршење на професија, дејност или должност што се докажува со потврда или единствен документ за докажување на способноста и
  - 9) На понудувачот со правосилна пресуда да не му е изречена прекршочна санкција - привремена забрана за вршење одделна дејност што се докажува со потврда или единствен документ за докажување на способноста.
- (4) Документите од став (2) на овој член не смеат да бидат постари од шест месеци сметано од крајниот рок за доставување на понудите наназад.
- (5) Покрај документите од став (3) на овој член, економскиот оператор доставува и:
- 1) Изјава потпишана од економскиот оператор во која изјавува дека прифаќа да учествува и да достави понуда за продавање на природен гас за покривање на загуби во системот на секое индивидуално барање за понуди доставено од ОСППГ и
  - 2) Изјава потпишана од економскиот оператор во која јасно се наведува дека економскиот оператор неотповикливо ја признава својата целосна и исклучителна одговорност во гаранцијата на испораките на природниот гас до/од местото на испорака.
- (6) ОСППГ склучува РД со сите кои доставиле пријава за учество и ги исполнуваат условите наведени во Повикот и со тоа стануваат економски оператори коишто на ОСППГ му продаваат природен гас за покривање на загуби во системот.

- (7) Врз основа на склучените РД, ОСППГ ги поканува економски оператори коишто склучиле РД да учествуваат на постапките за продавање на природен гас преку склучување на КД во согласност со потребите за природен за покривање на загуби во системот.
- (8) Ако по завршувањето на постапката по објавениот повик и до завршување на времетраењето на РД склучени врз основа на повикот се јават нови економски оператори кои имаат интерес за склучување на РД со ОСППГ за продавање на природен за покривање на загуби во системот, тие можат дополнително да ги достават сите потребни документи наведени во овој член и ако ги исполнат условите, да склучат РД со ОСППГ.

Финансиски гаранции

Член 7

- (1) Економскиот оператор во рок од пет дена од денот на склучувањето на РД доставува до ОСППГ финансиска гаранција во форма на банкарска гаранција или готовински депозит за квалитетно извршување на договорот во висина од најмногу 5% од проценетата вредност на РД во денари или евра со важност од една година.
- (2) За секоја наредна година во периодот на важење на РД, пред истекот на важноста на финансиската гаранција, економскиот оператор е должен да достави нова финансиска гаранција за наредната година со важност од една година.
- (3) Финансиските гаранции доставени од страна на економскиот оператор, ОСППГ може да ги користи само за потребите на реализација на обврските коишто економскиот оператор го презел со РД и КД.
- (4) Со престанокот на важноста на РД, важечката финансиска гаранција му се враќа на економскиот оператор, откако истиот ќе ги подмири сите финансиски обврски кон ОСППГ кои произлегуваат од процесот на купопродажба на природен за покривање на загуби во системот.

Индивидуално барање за доставување на понуди

Член 8

- (1) Пред секое купување и/или продавање на природен гас, ОСППГ испраќа преку електронска пошта или на друг соодветен начин барање за понуди (БП) до сите економски оператори коишто склучиле РД, најмалку 24 часа пред крајниот рок за доставување на понуда.
- (2) Доставувањето на БП, како и крајниот рок за доставување на понуди мора да биде во работен ден.
- (3) БП особено содржи:
  - Рок (датум и време) и начин на доставување на понудите од страна на економските оператори,
  - Период на испорака на природниот гас,
  - Потребна количина на природен гас изразен во MWh, за целиот период на испорака,
  - Рок за доставување информација за избор на најдобра понуда,
  - Посебни услови.

Поднесување понуди и промени во БП

Член 9

- (1) На доставеното барање за понуди, секој економски оператор има обврска да достави понуда за продавање на природен гас преку електронска пошта, а во исклучителни случаи на технички проблеми со информатичко комуникацискиот систем ОСППГ користи други облици на комуникација за известување на понудувачите за начинот, постапката и роковите за доставување и евалуација на понудите.
- (2) ОСППГ има право да го продолжи рокот за доставување на понудите, да ја повтори или да ја поништи постапката.

- (3) ОСППГ навремено и соодветно на состојбата со информатичко комуникацискиот систем ги информира сите економски оператори коишто доставиле понуди за причините за продолжување на рокот за доставување на понудите, како и за повторување или поништување на постапката.

Евалуација и избор на понуди

Член 10

- (1) ОСППГ ги подредува понудите за купување на природен гас за покривање на загуби во системот по редослед, прво понудите со најниска цена (листа на приоритетно подредување или Мерит ордер листа), се додека не се обезбедат потребните количини на природен гас.
- (2) ОСППГ ги подредува понудите за продажба на природен гас за покривање на загуби во системот по редослед, прво понудите со најниска цена.
- (3) Во случај на повеќе од една понуда со иста цена, прво се подредува прво-доставената понуда.
- (4) Цените доставени од страна на економските оператори се изразуваат во EUR/MWh, без ДДВ, заокружени на две децимални места.
- (5) Критериум за избор на најповолна понуда е најниска понуда (цена).
- (6) За резултатите од евалуацијата на понудите се изготвува извештај за спроведената постапка врз основа на кој ОСППГ донесува одлука за избор на најповолни понуди и ја доставува до сите економски оператори.
- (7) Во случај на прекршување на одредбите и/или доколку економскиот оператор не постапува согласно постапката пропишана со овие правила, или не ги исполнува обврските преземени со РД или КД, ОСППГ има право веднаш да го исклучи од постапката за набавка на природен гас за покривање на загуби во системот.

Откажување на постапката за купопродажба на природен гас

Член 11

ОСППГ има право да отфрли понуда или да ја откаже постапката за набавка на природен гас за покривање на загубите во системот без да мора да ги образложи причина за тоа. Во случај на откажување, ОСППГ не е одговорен кон понудувачите, односно економските оператори за било каква загуба, трошоци или штети (вклучително и без исклучок сите последични и/или индиректни штети, изгубена добивка, углед, деловни можности, антиципирани заштеди, трошоци за изработка на понуда, учество во процесот за доставување и евалуација на понуди).

Потпишување на Купопродажен Договор

Член 12

- (1) Во рок од три работни дена од донесување на одлуката од член 10 од овие правила избраните економски оператори со најповолна понуда потпишуваат КД со ОСППГ, којшто особено содржи податци за договорените трансакции како количина на природен гас, период на испорака и преземање, цена, услови на плаќање и начин на фактурирање.
- (2) Договорот потпишан од страна на ОСППГ се доставува по електронска пошта до избраниот економски оператори, додека потпишаните оригинални документи ќе бидат разменети преку препорачана пошта или курирска пошта.

Приговор од страна на економските оператори

Член 13

- (1) Секој економски оператор којшто има правен интерес за добивање на РД или КД има забелешки за направени пропусти или грешки во спроведувањето на постапката и не е задоволен од донесената одлука за избор или донесената одлука за избор на најповолна понуда може да бара правна заштита против одлуките, дејствијата и пропустите за преземање дејствија со доставување на образложен приговор по електронска пошта до ОСППГ во рок од два календарски дена од денот на приемот на известувањето за избор на

- економски оператори или за избор на најповолна понуда.
- (2) ОСППГ донесува одлука по приговорот на економски оператор во рок од два дена, сметано од денот на приемот на приговорот и истата му ја доставува на подносителот на приговорот.
  - (3) Економскиот оператор кој не е задоволен од одлуката на ОСППГ по однос на приговорот, може во рок од два дена, сметано од денот на приемот на одлуката да отпочне постапка за спор пред РКЕ која одлучува според постапката за решавање на спорови.
  - (4) Постапката од став (2) на овој член не го одложува потпишувањето на РД, односно КД помеѓу ОСППГ и избраните економски оператори, односно помеѓу ОСППГ и економскиот оператор чија што понуда е избрана за најповолна.

Одговорност поради неисполнување на обврските

Член 14

- (1) Економскиот оператор којшто склучил КД е должен во целост да ги исполни обврските за продавање на природен гас за покривање на загуби во системот.
- (2) Ако економскиот оператор чијашто понуда е избрана за најповолна не го склучил КД должен е да му ги надомести настанатите трошоци на ОСППГ предизвикани од несклучување на КД. Во овој случај ОСППГ ќе склучи КД со следнорангираниот економски оператор, а разликата во цените ќе ја надомести економскиот оператор кој не го склучил КД и ќе плати договорна казна во износ од 5% од вредноста на КД што не го склучил.
- (3) На избраниот економски оператор кој нема да потпише, или кој потпишал КД, но не ги исполнил договорните обврските, покрај активирањето на банкарската гаранција и покривање на сите настанати трошоци на ОСППГ, ОСППГ му изрекува забрана за учество во процесот за доставување на понуди во следните 12 месеци.
- (4) Ако ист економски оператор по истекот на периодот од 12 месеци за ко му е исречена казната од став (3) на овој член повторно не склучи КД, ОСППГ од него ќе ја наплати разликата во цените помеѓу него и следно рангираниот економски оператор, ќе ја активира доставената банкарска гаранција и ќе го раскине склучениот РД.
- (5) Ако економскиот оператор којшто склучил КД не ја испорача договорената количина на природен гас дефинирана во КД, ОСППГ ќе ја активира доставената банкарска гаранција и ќе го раскине склучениот РД.
- (6) Економскиот оператор кој што согласно став 10 став (7) од овие правила е исклучен од постапката за набавка на природен гас за покривање на загуби во системот не е ослободен од исполнување на обврските од веќе склучените КД, кои се склучени пред сторените прекршувања.

Завршна одредба

Член 15

Овие правила влегуваат во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.